

ЗВІТ
про результати відвідування
Криничанського районного суду
Дніпропетровської області
23.04.2025

м. Дніпро, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23 квітня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування Криничанського районного суду Дніпропетровської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бібля Вікторія Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Крупій Оксана Володимирівна, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Лісняк Вікторія Володимирівна, голова суду, на посаді з 2023 року.

Оганян Раїса Михайлівна, керівник апарату суду, на посаді з 2008 року.

Відвідування здійснювалося в присутності керівника апарату суду Оганян Р.М. З боку керівництва суду перешкод на шляху потрапляння до будівлі установи та проведення відвідування не було.

Суд знаходиться за адресою: 52301, Дніпропетровська область, селище Кринички, вулиця Європейська, 17.

Установа розміщена на другому та третьому поверхах в орендованій триповерховій будівлі, в одній будівлі з відділенням обслуговування громадян № 8 Пенсійного фонду України, нотаріусом та відділенням безоплатної правничої допомоги (фото 1).

Для зручності осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення на центральному вході передбачена кнопка виклику працівника суду з відповідною позначкою (фото 2).

Для підтримки громадського порядку у суді, запобігання проявам неповаги до суду та припиненні таких проявів, охорону приміщення й іншого майна суду, забезпечення захисту суддів, працівників апарату суду та безпеці учасників судового процесу при вході другого поверху чергують працівники територіального управління Служби судової охорони у Дніпропетровській області. Проводиться реєстрація відвідувачів та перевірка документів (фото 3).

Штатна чисельність апарату суду складає 18 штатних одиниць, з них наявно 2 вакантні посади державних службовців. Судочинство у суді здійснюють 2 суддів.

Для функціонування установи та здійснення правосуддя суд має 2 зали судових засідань, канцелярію, архівне приміщення, конвойне приміщення.

Одна зала (на другому поверсі) призначена для розгляду цивільних справ (фото 4).

На третьому поверсі знаходиться зала для розгляду кримінальних справ, яка обладнана загородженням із органічного скла для тримання підсудних

(засуджених) та розрахованого на перебування 2 осіб (фото 5). У залі є необхідна комп'ютерна техніка, меблі, суцільно загартовані вікна. Є можливість проведення судового засідання у режимі відеоконференції. Забезпечений доступ громадян та підсудних (засуджених) до питної води (фото 6).

В установі встановлена система відеонагляду, загалом функціонує 8 камер відеонагляду.

Наявний генератор на випадок відключення електропостачання.

На другому поверсі суду є окрема кімната для громадян, в якій розміщені інформаційні стенди з інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, місцевого центру безоплатної правничої допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, тощо (фото 7, фото 8).

Для надання первинної домедичної допомоги громадянам керівник апарату та працівники територіального управління Служби судової охорони у Дніпропетровській області мають аптечки з необхідними ліками та медичними матеріалами, у разі необхідності викликається швидка допомога (фото 9).

Скарги від підсудних (засуджених) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2023, 2024 та поточного 2025 років не надходило.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті підсудних (засуджених) не встановлено.

Конвойне приміщення розміщено на другому поверсі будівлі. Є окремий вхід для висадки підсудних (засуджених) та під'їздом спеціального автомобіля (фото 10). Загальна площа конвойного приміщення складає 18.5 м. кв.

У приміщенні для тримання підсудних (затриманих) 2 камери, які мають площу 2,1 м. кв. та 1,65 м. кв. (фото 11). У камерах достатньо природного освітлення.

На виконання п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) є санітарна кімната для користування підсудними (засудженими) (фото 12).

У конвойному приміщенні встановлена та функціонує витяжна система вентиляції.

У конвойному приміщенні регулярно проводиться прибирання.

Конвоювання підсудних (засуджених) здійснюють військовослужбовці Національної гвардії України.

Конвоювання підсудних (засуджених) від спецтранспорту до конвойного приміщення здійснюється через запасний вхід, окремими сходами, вікна по маршруту сходами загартовані металевими ґратами (фото 13).

На момент відвідування суду в конвойному приміщенні підсудні (засуджені) були відсутні.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 25 Загальної декларації прав людини, ст. 28 Конституції України).

1. Вимогами п. 6.5.2. Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), передбачено, що у будівлі суду повинно бути три камери на кожному залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що в установі використовується фактично одна зала судового засідання для розгляду кримінальних справ. Відповідно до зазначених вимог, у суді має бути облаштовано 3 камери для тримання підсудних (засуджених). Натомість в приміщенні конвою облаштовані 2 камери для тримання підсудних (засуджених). Це не дає можливості роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

Крім того, розміри камер не відповідають вимогам пункту 6.5.2 ДБН (площі камер менше встановленої норми 4 м²). Розміри камерних приміщень 2,1 м. кв. (1,5 м. х 1,4 м.) та 1,65 м. кв. (1,5 м. х 1,1 м.).

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

2. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Європейський комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

3. Тимчасове укриття в суді не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

4. У порушення вимоги п. 12, 13, 15 «Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у конвойному приміщенні відсутній

переговорний пристрій з постом в залі судового засідання та з конвойним приміщенням, відсутня кнопка подачі сигналу тривоги з зали судового засідання до конвойного приміщення та кнопки по маршруту руху конвою, відсутня система відеонагляду, де проходить маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до залів судових засідань. У конвойному приміщенні відсутня металева шафа, що замикається на замок, для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів.

Вищезазначене призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених), а також підвищує ризики потрапляння та передачу заборонених предметів в приміщеннях суду.

5. Бокс або загороджена територія для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції.

6. Згідно із вимогами ДБН у залах судових засідань та в камерах для підсудних (засуджених) приміщення необхідно обладнувати бактерицидними опромінювачами для знезараження повітря. У службово-побутових приміщеннях з недостатнім природним освітленням слід передбачати профілактичне ультрафіолетове опромінення із застосуванням штучних джерел ультрафіолетового випромінювання.

Під час відвідування групи НПМ у суді встановлена наявність бактерицидних ламп для проведення знезаражування залів судових засідань та конвойного приміщення. Проте встановити регулярність проведення опромінювання неможливо у зв'язку із тим, що не ведеться відповідний журнал обліку знезаражування. Нерегулярність роботи бактерицидних опромінювачів може кваліфікуватися як порушення санітарно-епідеміологічного режиму.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

7. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), доступ до залів судових засідань, які знаходяться на другому та третьому поверхах осіб, які пересуваються за допомогою крісел колісних або скутерів, обмежений через відсутність ліфту або іншого підйомника.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Розглянути можливість облаштування в будівлі суду найпростішого укриття для безпеки працівників, підсудних (засуджених) та відвідувачів суду.

2. Обладнати приміщення для конвою та приміщення для підсудних відповідно до вимог пункту 6.5.3 ДБН та пунктів 9, 10, 12, 13, 14, 15 Інструкції.

3. Облаштувати бокс або загороджену стоянку для заїзду спеціального конвойного автомобіля відповідно до п. 14 Інструкції.

4. Опрацювати питання щодо збільшення кількості та розміру камер у приміщенні суду, відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН.

5. Провести технічне переоснащення приміщення суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю.

Криничанському районному суду Дніпропетровської області:

1. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від конвойного приміщення до зали судових засідань та в зворотному напрямку.

2. Обладнати у приміщенні суду кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

3. Вирішити питання регулярного знезаражування залів судових засідань та конвойного приміщення шляхом проведення регулярного опромінювання приміщень.

4. Організувати ведення журналу опромінювання бактерицидними лампами залів судових засідань та камер для підсудних (засуджених); призначити відповідальну особу за ведення журналу; проводити регулярні записи про роботу опромінювачів, включаючи час увімкнення/вимкнення та загальну кількість годин роботи; зберігати журнал у встановленому порядку та передавати до архіву після завершення його ведення.

5. Провести технічне переоснащення приміщень суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю.

6. Вжити заходів щодо запобігання порушенням, які можуть призводити до порушень прав людини.

Додаток: фотоматеріали на 7 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Вікторія БІБЛЯ

Фотоматеріали до звіту**Фото 1****Фото 2**

Фото 3**Фото 4**

Фото 5**Фото 6**

Фото 7

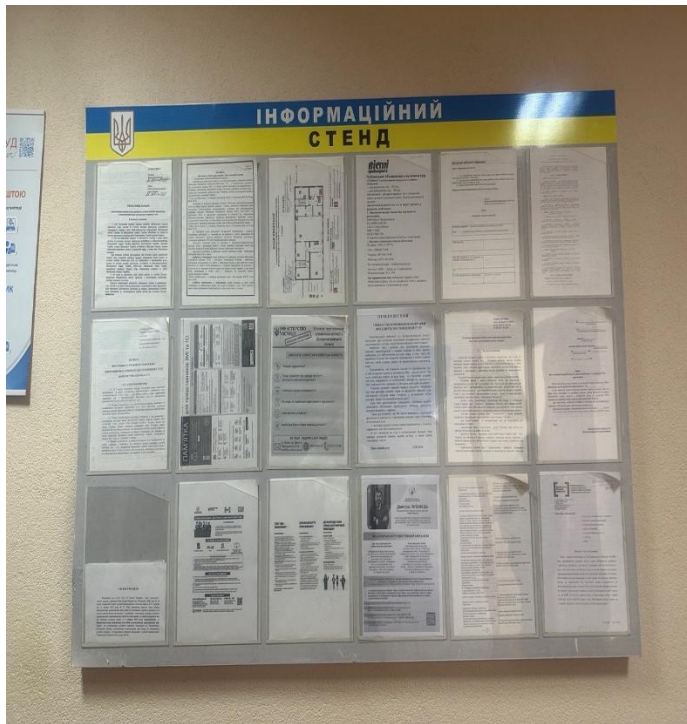

Фото 8

Фото 9

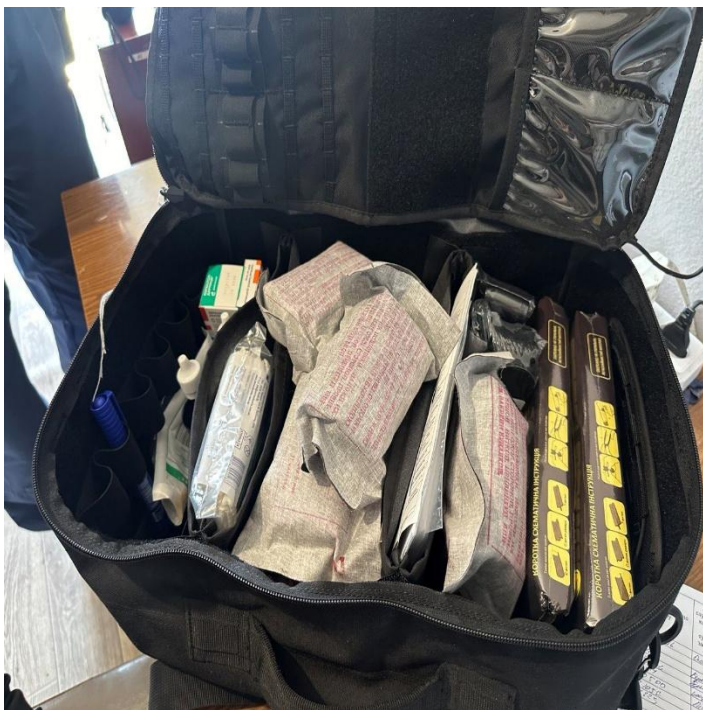

Фото 10

Фото 11**Фото 12**

Фото 13